

partii naleraq

EM2020/198

Den 13. Oktober 2020

Jens NapätôK'

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2020 om valg til Inatsisartut

(Formand for Naalakkersuisut)

Førstebehandling

Vi skal hermed fra Partii Naleraq fremlægge vore bemærkninger til formanden for Naalakkersuisuts fremlæggelse af forslag til Inatsisartutlov om valg til Inatsisartut.

Den eksisterende valglov er Landstingslov nr. 9 af 31. oktober 1996 om valg til Grønlands Landsting. Der er siden 1996 foretaget ændringer 3 gange og med dette forslag er det således fjerde gang, at man foretager ændringer for at tilpasse loven til forholdene i dag, det som Naalakkersuisut selv kalder en modernisering i deres fremlæggelse.

Noget nyt der er taget med i lovforslaget er indførelse af adgang til afgivelse af digital brevstemme, hvilket vi mener er ganske passende og naturligt at kunne modernisere valget, vi har flere gange fra Partii Naleraq haft disse ting oppe og vende, og nu sker det så endelig at man får reorganiseret dette, hvilket vi ser som ganske på sin plads. Desuden finder vi det også naturligt, at sprogbrugen også tilpasses, således, at man ikke længere i fremtiden kalder det brevstemmer, men forhåndsstemmer.

I forbindelse med valget til Inatsisartut er der i forslaget lagt op til, at der sker tilpasning af de begreber man benytter sig af ved et valg. Noget af det vi har lagt mærke til fra Partii Naleraq er, at de begrebsmæssige ændringer kun tager udgangspunkt i det danske sprog.

Vi mener i Partii Naleraq, at det danske sprog ikke kan stå alene når der er tale om lovforslag som der sker her, fordi der alene vil ske en oversættelse til grønlandsk fra det danske sprog og det er præcis det der er sket, sådan som vi ser det her.

partii naleraq

Vi vil derfor på det foreliggende grundlag fra Partii Naleraq på det kraftigste anbefale, at man i fremtiden når man skal arbejde med så vigtig en lovgivning, at vort grønlandske sprog også tilpasses og udarbejdes på et mere seriøst grundlag.

Skal vi komme med et par eksempler, kan vi nævne ordet internet, der er brugt på dansk med grønlandsk endelse, digitalisering med grønlandsk endelse, IT m.m., begreber der burde have været afklaret med Sprognævnet, hvilket vi vil opfordre til, at man gør i samarbejde med dem.

Det samme er gældende for de ord vi har brugt i masser af år som for eks. Kommune, kommunalbestyrelse, begge ord der endnu ikke forefindes i det grønlandske sprog og som derfor bør vurderes i samarbejde med sprognævnet, hvilket vi opfordrer Naalakkersuisut til.

Vi vil fra Partii Naleraq, da vi sætter vort grønlandske sprog meget højt sige, at vi også ser os selv lidt i spejlet og vurderer vor egen sprogbrug og hvor vi ser, at vi bruger det danske sprog som grundstamme i ordet med tilsætning af grønlandske endelser, for eksempel vor egen betegnelse Partii Naleraq, hvor ordet Partii også er noget vi selv har vurderet, da vi kiggede på os selv og mener, at det bør ændres hvorfor vi tager det op på generalforsamlingen, fordi vi sætter vort grønlandske sprog meget højt og gerne vil modernisere vor egen sprogbrug.

Vi vil derfor gerne opfordre til, at man også får revurderet muligheden for digitalt valg via internet og IT til kommunalbestyrelserne, menighedsrådene.

Man skal i den forbindelse være opmærksom på når man indfører internet og IT baseret valg, at der stadig er mange der ikke har mulighed for at benytte disse og, at man være særlig opmærksomme på, at der skal være alternative muligheder for de der ikke har de muligheder og, at man fra myndighedernes side sikrer dette, hvilket vi vil opfordre til fra Partii Naleraq, fordi disse mennesker ikke skal stilles ringere og have de bedste muligheder uanset hvor de bor. Så uanset om man arbejder som besætningsmedlem på en trawler eller bor i en bygd,

partii naleraq

så skal man sikre, at landets befolkning uagtet hvor de nu bor, skal have banet vejen for at have de samme muligheder.

Endelig ønsker kommunerne, at man i henhold til §9 omkring valgbestyrelser også får tilpasset denne til loven, fordi det ikke kan være på sin plads, at der i fremtiden skal være to forskellige valgbestyrelser.

Endvidere har kommunerne i forbindelse med høringerne ellers ønsket, at de der bor på forskellige institutioner og er sengeliggende patienter og ikke kan møde op på valgdagen, at de også medtages til at kunne forhåndsstemme, at man tager hensyn til og højde for, at de kan stemme via IT, brevstemmer og at Naalakkersuisut betænker dette.

Vi finder det således ærgerligt, at kommunernes anbefaling ikke ses i kapitel 8 og at man ikke har fulgt deres anbefaling, fordi man har begrundet dette med, at man her og nu ikke teknisk kan løse dette problem. Det er efter sigende også fordi der er tale om meget få mennesker. Vi vil fra Partii Naleraq anbefale, at man i Udvalget seriøst vurderer dette og arbejder videre med sagen.

Med disse bemærkninger skal vi fra Partii Naleraq sende forslaget videre til det respektive udvalg.